

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองที่บ้านกับ
การรับรู้อาการปวดข้อเข่าของผู้มีปัญหาโรคข้อเข่าเสื่อม
ในตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทางพรรณนาเพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลตนเองที่บ้านของผู้มีปัญหาเรื่องโรคข้อเข่าเสื่อมในด้านการดูแลตนเองที่จำเป็นเมื่อมีปัญหาสุขภาพตามแนวคิดการดูแลตนเองของโอเร็ม และ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลตนเองที่บ้านของผู้มีปัญหาโรคข้อเข่าเสื่อมกับการรับรู้อาการปวดข้อเข่า โดยศึกษาผู้ที่มีปัญหาเป็นโรคข้อเข่าเสื่อมที่เข้ารับการรักษาในสถานีนามัย ตำบลบ้านต๋อม อ.เมือง จ.พะเยา ทุกราย จำนวน 86 คนเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของบุคคลที่มีปัญหาเป็นโรคข้อเข่าเสื่อม และแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลตนเองที่บ้านของผู้ที่มีปัญหาข้อเข่าเสื่อมในด้านการดูแลตนเองที่จำเป็นเมื่อมีปัญหาสุขภาพตามแนวคิดการดูแลตนเองของโอเร็ม ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ หาค่าความสัมพันธ์พฤติกรรมการดูแลตนเองที่บ้านกับความรู้สึกรู้สึกปวดข้อเข่าโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 57 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 64.26 ปี และมีสถานภาพสมรสคู่ร้อยละ 81.4 มีดัชนีมวลกายมากกว่าปกติร้อยละ 29.1

ไม่ได้รับการศึกษาจำนวนร้อยละ 51.2 มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมจำนวนร้อยละ 82.6 มีรายได้เฉลี่ย 2,540.69 บาทต่อเดือน มีผู้ดูแลหลักเป็นคู่สมรสร้อยละ 50 มีระยะเวลาในการเป็นโรคเฉลี่ย 3.69 ปี และระยะเวลาที่ได้รับการรักษาเฉลี่ย 3.45 ปี กลุ่มตัวอย่างมีการใช้การรักษาแบบแพทย์ทางเลือกร้อยละ 22.6 ส่วนใหญ่มีการก้ำกัวยแบบไม่ใช้อุปกรณ์ในการช่วยร้อยละ 94.2 แต่จะออกก้ำกัวยโดยการใช้น้ำบริหารร่างกายและข้อเข่าแทน ผู้ที่มีปัญหาเป็นโรคข้อเข่าเสื่อมมีคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองที่บ้านในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 86.45$ S.D. = 12.47) มีคะแนนการรับรู้อาการปวดข้อเข่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 11.15$ S.D. = 6.10) ทั้งนี้พฤติกรรมการดูแลตนเองที่บ้านของผู้มีปัญหาเรื่องโรคข้อเข่าเสื่อมมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับความรู้สึกรู้สึกปวดข้อเข่าโดยมีความสัมพันธ์ร้อยละ 31 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.005 (P-value < 0.01)

คำสำคัญ การดูแลสุขภาพตนเองที่บ้าน, โรคข้อเข่าเสื่อม, ปวดข้อเข่า

Title: The Relationship between Self-Care Behavior at Home and the Pain Perception among Osteoarthritis Patients in the Rural Village of Thailand.

Authors: Donnapa Hongthong (M.N, M.Sc.) & Watcharee Naratee (student)

Institution: Boromarajonani College of Nursing, Phayao

Address: 312, Moo 11, Bantom subdistrict, Muang district, Phayao province 56000

E-mail: Donnaph@hotmail.com

Abstract

This descriptive research aimed to identify the self-care behavior at home among osteoarthritis patients and to test the relationship between the self-care behavior at home and pain perception. The participants were 86 osteoarthritis patients registering at Bantom primary care unit in Phayao province. There were three parts of questionnaire: demographic data, self-care questionnaire identifying health deviation self-care requisites based on Orem Self-Care Theory and pain perception. The reliability of questionnaire was 0.87. Data were analyzed by using descriptive statistic such as percentage, mean, and standard deviation. A Pearson's product moment correlation was used to test the relationships between self-care behavior and pain perception.

Research showed that over a half of participant was female with 57% and their average age was 64.26 years old. Moreover, the main group was marriage at 81.4% and 29.1% of them was overweight. Majority of them with 82.6% was farmer, and they had average income with 2,540.69 baht per month. A half of caregiver with 50% was their spouse. They had average duration of sickness with 3.69 year. Just small number of them with 26.6% selected alternative medicine for decreasing their pain such as using herb and massage. Moreover, 25.6% of them preferred to buy drug without prescription. The overall score of participants self-care was medium level ($\bar{x} = 86.45$ S.D. = 12.47). Similarly, the overall score of participants pain was medium level ($\bar{x} = 11.15$ S.D. = 6.10). The correlation analysis demonstrated that the self-care score was significantly related to pain perception at $p < 0.01$ ($r = -.31$).

The research suggests that health care providers should promote more self-care ability among osteoarthritis patient. In addition, the concepts of encouraging self-care behavior at home should be promoted among caregivers since this may help decreasing pain perception.

Key word: Self-Care, Pain Perception, Osteoarthritis Patients